

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№152

гр.София, 14.10.2015 год.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, Гражданска колегия, Второ отделение в закрито заседание на петнадесети септември през две хиляди и петнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КРАСИМИР ВЛАХОВ
ЧЛЕНОВЕ: КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
ВЕСЕЛКА МАРЕВА

като разгледа докладваното от съдия В. гр.д.№ 3301 по описа на ВКС за 2015 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл.288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на Д. П. К. срещу Решение № 24/19.01.2015 г. по в.гр.д.№ 829/14 г. на Пернишкия окръжен съд. С обжалваното въззивно решение е отменено първоинстанционното Решение № 522/26.06.2014 г. по гр.д.№ 3921/13 г. на Пернишкия районен съд, вместо което е постановено уважаване на предявения от Л. С. Ю. против Д. П. К. положителен установителен иск с правна квалификация чл.21, ал.2 СК /1985 г.- отм./- за установяване, че освен притежаваните по презумпция 50/100 ид.ч. от придобития по време на брака между страните апартамент № 63 в [населено място], кв.М., [улица], бл.№ 64, вх.Ву ет.6, ищецът по силата на трансформация на негово лично имущество е титуляр на изключителни собственически права и върху 49/100 ид.ч. от посочения недвижим имот, с оглед на което делбата не същия е допусната при квоти: 99/100 ид.ч. за Л. Ю. и 1/100 ид.ч. за Д. К..

В касационната жалба се поддържа, че така постановеното решение на въззивния съд е неправилно поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, нарушаване на материалния закон и необоснованост. Моли се за неговата отмяна и постановяване на касационно решение по съществуващото на спора, с което установителният иск по чл.21, ал.2 СК /1985 г.-отм./ бъде отхвърлен, като делбата на процесния недвижим имот се допусне при равни квоти за страните, евентуално- връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд със задължителни указания по приложението на процесуалния закон.

В приложено към касационната жалба изложение на основанията за допускане на касационното обжалване се поддържа, че от обуславящо

значение за спора е въпросът, допустимо ли е, след като в одобреното от бракоразводния съд споразумение съпрузите са се съгласили, че придобит по време на брака им имот остава съсобствен между тях, в последващ исков процес да се установява по-голям дял на единия съпруг на основание частична трансформация на негово лично имущество в придобиването. Така формулираният от касатора правен въпрос, уточнен и конкретизиран съобразно постановките на т.1 от ТР № 1 от 19.02.2010 г. по т.д.№ 1/ 2009 г. на ОСГТК, действително е от значение за допустимостта на предявения иск по чл.21, ал.2 СК /1985 г.-отм./, доколкото в одобреното от бракоразводния съд споразумение по чл.99, ал.3 СК /1985 г.- отм./, страните са се съгласили, че придобитият по време на брака им апартамент в [населено място] остава в обикновена съсобственост между тях, без уточняване на квотите в съсобствеността. При така постигнатото между тях съгласие въззивният съд е приел, че предявеният от бившия съпруг иск за установяване на частична трансформация поради влагане на лични средства в придобиването на 49/100 ид.ч. от процесния имот е допустим и е постановил решение по съществото на спора, с което е уважил същия. Същевременно по въпроса е налице противоречива практика на съставите на ВКС, постановена по реда на чл.290 ГПК. Така според Решение № 313/ 17.02.2012 г. по гр.д.№ 62/11 г. на III г.о., по отношение на имуществата, придобити по време на брака посредством възмезден придобивен способ, изразената в сключеното при прекратяването на брака споразумение по чл.99, ал.3 СК от 1985г./отм./, респ. чл.100 от СК от 1985г./отм./ между страните воля обвързва страните по всички въпроси, свързани с имуществените им отношения по смисъла на глава III на СК от 1985г./отм./, включително и досежно наличието на съсобственост. Това е така, защото в частта, регулираща отношенията между съпрузите, споразумението има значението на спогодба /избягва се спора между тях/. Презумпцията за съпругеска имуществена общност при възмездно придобиване на вещи е прогласена от закона. При липса на волеизявление за друго съотношение в съсобствеността, се приема, че квотите са равни – чл.27 от СК от 1985г./отм./, т.е. споразумението обвързва страните относно приложението на установената презумпция в чл.19, ал.1 от СК от 1985г./отм./ за придобиване на имота в режим на съпругеска имуществена общност, както и относно наличието на съсобственост при равни квоти. След като не е установено споразумението да не отразява действителната воля на страните, да е изменено, развалено или отменено, респ. действието му да е преустановено по взаимно съгласие или на основанията, предвидени в закона, не може в последващ исков процес да се преуреждат имуществените отношения между бившите съпрузи за същите отношения, за които в брачния процес те са сключили споразумение, което ги обвързва съгласно чл.20а ЗЗД.

Обратното становище е обективизирано в Решение № 205/ 19.07.2012 г. по гр.д.№ 215/12 г. на II г.о., според което споразумение между съпрузите относно личните и имуществени последици от прекратяване на брака, според което придобитите по време на брака имоти остават в обикновена

съсобственост, не може да бъде третирано за *res judicata*, т.е. като основание, което препятства възможността да бъде заявен и разгледан иска за частична трансформация на лични средства, касаещ правата /квотите/ на бившите съпрузи в съсобствеността. Тезата е застъпена и в Решение № 9/ 13.02.2013 г. по гр.д.№ 761/12 г. на II г.о.

С оглед така констатираното противоречие в съдебната практика по въпрос от обуславящо значение за допустимостта на предявения иск по чл.21, ал.2 СК /1985 г.-отм./, произнасянето по който от своя страна е от значение за определяне правата на съделителите при допускането на делбата, налице са предпоставките на чл.292 ГПК за спиране на настоящото производство и сезиране на Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС с предложение за постановяване на тълкувателно решение по въпроса. Съобразно задължителните указания на т.1 от ТР № 8/2013 г. от 07.05.2014 г. по т.д.№ 8/13 г. на ОСГК, делото подлежи на спиране именно в настоящата си фаза- преди произнасяне по искането за допускане на касационното обжалване, тъй като преодоляването на противоречието в съдебната практика е от значение за изхода на първата фаза на касационното производство.

Водим от горното, Върховният касационен съд, състав на Второ гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

СПИРА производството по гр.д. № 3301/2015 г. по описа на ВКС. II г.о.
ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданска колегия на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по следния правен въпрос: Допустимо ли е, след като в одобреното от бракоразводния съд споразумение съпрузите са се съгласили, че придобит по време на брака им имот остава съсобствен между тях, в последващ исков процес да се установява по-голям дял на единия съпруг на основание частична трансформация на негово лично имущество по смисъла на чл.21, ал.2 СК /1985 г.-отм./, респ. чл.23, ал.2 СК.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: